

บทคัดย่อ

การศึกษาศักยภาพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การประกอบกิจการของวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาแหล่งขายสินค้าจึงทำให้ขาดทุนจากการประกอบกิจการและต้องเลิกกิจการเป็นส่วนใหญ่ โดยภาพรวมศักยภาพและความสามารถของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนพิจารณาจากปัจจัย 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการผลิต พบว่า แหล่งที่มาของวัตถุดิบโดยส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบภายในชุมชน สำหรับด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งพัฒนามาตามแนวคิดของกลุ่มและตามความต้องการของลูกค้าในด้านการตลาด พบว่า แหล่งจำหน่ายหลักของสินค้าส่วนใหญ่ขายในตลาดระหว่างจังหวัด โดยมีทั้งลูกค้าเก่าและลูกค้าใหม่ที่เข้ามาสั่งซื้อ ส่วนด้านคุณภาพสินค้า พบว่า สินค้าส่วนใหญ่มีความประณีตและใช้วัสดุหรือวัตถุดิบที่มีคุณภาพ และด้านการเงิน พบว่า เงินทุนหมุนเวียนต่อเดือนสำหรับดำเนินการผลิตและการบริหารงานภายในกลุ่มส่วนมากใช้เงินทุนหมุนเวียน 50,000–100,000 บาท ส่วนในมุมมองของผู้บริโภคมองผ่านการเลือกซื้อสินค้าของจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยอมรับผลิตภัณฑ์ชุมชนและมีความยินดีซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยให้ความสำคัญด้านผลิตภัณฑ์ ที่เน้นความมีคุณภาพและมาตรฐาน รวมถึงเป็นสินค้าที่ใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นและมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นแม่ฮ่องสอน โดยเน้นการสร้างสรรคและการออกแบบแนวคิดใหม่ลงบรรจุภัณฑ์เพื่อให้เกิดมูลค่าของผลิตภัณฑ์

จากข้อมูลในภาพรวมของวิสาหกิจชุมชน นำมาสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคจำนวน 6 ผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็น สินค้าหัตถกรรม 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติ ผ้าทอมือลวดลาย และเสื้อผ้าไทใหญ่สำเร็จรูป ส่วนสินค้าเกษตรแปรรูปจำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กระเทียมปรุงรส ขนมังคาเคลือบช็อคโกแลต และผลิตภัณฑ์ธัญพืชให้พลังงาน และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ทำให้วิสาหกิจชุมชนมีผลิตภัณฑ์ใหม่วางขายในตลาด ดังนั้น จากผลการการศึกษาของแผนโครงการและกระบวนการสร้างตัวต้นแบบผลิตภัณฑ์ทั้งหัตถกรรมและเกษตรแปรรูป ทำให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง คือ ภาครัฐหรือจังหวัดควรส่งเสริมการผลิตที่เน้นคุณภาพและสร้างจุดเด่นหรือเอกลักษณ์ของสินค้าชุมชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่เชื่อมโยงกับวิธีการผลิตแบบดั้งเดิมรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและเกิดความยั่งยืนในอนาคตต่อไป

Abstract

The research of Mae Hong Son province's potential and local product development found that community enterprise's entrepreneurship faces the problem of the places to sell. It is, therefore, resulted in losses and most of them were out of business. In terms of the overall Mae Hong Son community enterprise's potentials and abilities, the 5 factors are considered including; (1) factor of production which resulted that the sources of most of the inputs are locally generated, (2) factor of product development which was found that the product design are made regarding the customer's demand, (3) factor of marketing which appeared that the majority of the places to sell the products are the markets along the provinces to both new and regular customers, (4) factor of quality which seems to be neat (with the high quality material) and able to be sold at the national large department store or exported, (5) factor of finance which average working capital for production and business administration per month is 50,000-100,000 Baht. Moreover, the majority of the consumers admits that they are willing to buy the Mae Hong Son community enterprise's products regarding the factors of production that are high quality and standard especially the one that uses local materials with the local identity of Mae Hong Son, praising the creativity of the product design for value adding.

According to the data of overall image of community enterprise, the results could lead to product development that respond to consumers' demand of 6 products which consist of 3 handicrafts (naturally dyed handwoven, Lua handwoven, and Tai Yai clothing) and 3 processed agricultural products (seasoned garlic, chocolate-coated sesame snack, and wholegrain energy ball). The findings of this research were passed on to the use of business and resulted in a new product in the market. In conclusion, this project study's findings and product prototyping of both handicrafts and processed agricultural products lead to policy implication suggestion. In order to strengthen Mae Hong Son community enterprise development, the government sector should encourage quality and local identity oriented production of Mae Hong Son products by applying the modern technology and innovation that could link the original production approach and the local wisdom in order to add value to local products while continuing the sustainability in the future.